

УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Науково-дослідний інститут порівняльного
публічного права та міжнародного права

Науково-дослідний інститут теорії та практики правосуддя

ПРАВОВІ ПИТАННЯ ЕВТАНАЗІЇ: Україна та світовий досвід

Монографія

Ужгород, РІК-У, 2021

Автори: Булеца С.Б. (підрозділи 1.1, 1.3, 2.4, 3.4, 4.1 у співавторстві з Менджул М.В., 4.2-4.4), Гербут В.С. (підрозділи 1.2 та 2.2), Менджул М.В. (підрозділи 1.4, 4.1 у співавторстві з Булеца С.Б., 5.1.2), Белов Д.М. (підрозділ 2.1 у співавторстві з Громовчук М.В.), Громовчук М.В. (підрозділ 2.1 у співавторстві з Беловим Д.М.), Болдіжар С.О. (підрозділ 2.3), Фетько Ю.І. (підрозділи 2.5 та 4.5), Пішта В.І. (підрозділи 3.1-3.3), Ревуцька І.Е. (підрозділ 5.1.1), Заборовський В.В. (підрозділ 5.2), Андрушко А.В. (підрозділ 5.3).

Рецензенти:

Харитоновна О.І., докторка юридичних наук, професорка, завідувачка кафедри права інтелектуальної власності та корпоративного права Національного університету «Одеська юридична академія», член-кореспондент Національної академії правових наук України, заслужена діячка науки і техніки України.

Давидова Н.О., докторка юридичних наук, професорка, провідний науковий співробітник Відділу проблем приватного права Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України.

**Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ДВНЗ
«Ужгородський національний університет»
(протокол № 8 від 31 серпня 2021 року)**

Правові питання евтаназії: Україна та світовий досвід: монографія. За загальною редакцією д.ю.н., проф. С.Б. Булеци; д.ю.н., проф. М.В. Менджул. Ужгород: РІК-У, 2021. 268 с.

Монографія присвячена проблемним аспектам правового регулювання евтаназії в зарубіжних державах та перспективі його впровадження в Україні. У виданні висвітлено право на смерть як правову категорію, історію виникнення та розвитку евтаназії, поняття, особливості та види евтаназії, порядок їх здійснення та правові наслідки, розкрито сутність права на евтаназію у практиці ЄСПЛ, особливості застосування евтаназії в зарубіжних державах, а також перспективи легалізації евтаназії та асистованого самогубства в Україні.

Написання та видання монографії відбулося в рамках наукового проекту молодих вчених «Забезпечення реалізації прав людини четвертого покоління у системі охорони здоров'я» за фінансової підтримки Міністерства освіти і науки України (номер державної реєстрації наукової теми 0119U100270).

ЗМІСТ

Передмова	5
Розділ 1. ПРАВО НА СМЕРТЬ ЯК ПРАВОВА КАТЕГОРІЯ	7
1.1. Сутність права на смерть та права на гідну смерть	7
1.2. Філософські та етичні погляди щодо права на смерть	19
1.3. Право на самогубство як правова категорія	30
1.4. Легалізація інституту евтаназії в Україні	35
Розділ 2. ПОНЯТТЯ, ОСОБЛИВОСТІ ТА ВИДИ ЕВТАНАЗІЇ ...	40
2.1. Історія виникнення та розвитку евтаназії ...	40
2.2. Морально-етичні та біомедичні аспекти евтаназії	58
2.3. Поняття та види евтаназії	68
2.3.1. <i>Активна евтаназія</i>	70
2.3.2. <i>Пасивна евтаназія</i>	73
2.4. Особливості ортотаназії та дистаназії	76
2.5. Право на евтаназію неповнолітніх осіб	95
Розділ 3. ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВА НА ЕВТАНАЗІЮ .	106
3.1. Правові підстави для здійснення права на евтаназію	106
3.2. Форма згоди на застосування евтаназії	123
3.3. Умови недопустимості здійснення евтаназії	134
3.4. Право на евтаназію та право на самогубство в практиці ЄСПЛ	141

Розділ 4. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЕВТАНАЗІЇ В ЗАРУБІЖНИХ ДЕРЖАВАХ.	158
4.1. Правове регулювання евтаназії в європейських державах	158
4.2. Особливості застосування евтаназії в країнах Азії	174
4.3. Правове регулювання евтаназії в країнах Близького Сходу	206
4.4. Евтаназія в Новій Зеландії та Австралії	210
4.5. Місце евтаназії в правових системах Сполучених Штатів Америки та Канади	216
Розділ 5. ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ЕВТАНАЗІЇ	233
5.1. Юридичні наслідки в сімейному праві	233
5.1.1. <i>Евтаназія та презумпція батьківства</i>	233
5.1.2. <i>Укладення шлюбу з померлою особою</i>	245
5.2. Евтаназія та спадкове право	252
5.3. Кримінально-правова оцінка умисного позбавлення життя на прохання потерпілої особи	261

Навчальне видання

ПРАВОВІ ПИТАННЯ ЕВТАНАЗІЇ:
Україна та світовий досвід

Монографія

*За загальною редакцією
д.ю.н., проф. С.Б. Булеци; д.ю.н., проф. М.В. Менджул
Комп'ютерна верстка: Кокіна Рената
Дизайн обкладинки: Веклюк Ніколетта*

Підписано до друку 29.10.2021. Гарнітура Cambria. Формат 60x84/16.
Зам. №____. Ум.друк.арк. 15,6. Тираж 200 прим.

Оригінал-макет виготовлено та віддруковано:
ТОВ «РІК-У», 88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36
Свідоцтво Серія ДК 5040 від 21 січня 2016 року

П 68 Правові питання евтаназії: Україна та світовий досвід: монографія. За загальною редакцією д.ю.н., проф. С.Б. Булеци; д.ю.н., проф. М.В. Менджул. Ужгород: РІК-У, 2021. 268 с.

ISBN 978-617-8046-19-4

Монографія присвячена проблемним аспектам правового регулювання евтаназії в зарубіжних державах та перспективі його впровадження в Україні. У виданні висвітлено право на смерть як правову категорію, історію виникнення та розвитку евтаназії, поняття, особливості та види евтаназії, порядок їх здійснення та правові наслідки, розкрито сутність права на евтаназію у практиці ЄСПЛ, особливості застосування евтаназії в зарубіжних державах, а також перспективи легалізації евтаназії та асистованого самогубства в Україні.

Написання та видання монографії відбулося в рамках наукового проєкту молодих вчених «Забезпечення реалізації прав людини четвертого покоління у системі охорони здоров'я» за фінансової підтримки Міністерства освіти і науки України (номер державної реєстрації наукової теми 0119U100270).

УДК 179.7:34](477+100)